

Bu gün Azərbaycan dünyanın turizm mərkəzlərindən biri kimi tanınır. Amma bu uğura nail olana qədər ölkəmiz uzun və əziyyətli bir yolu qət etməli oldu. Otuz il torpaqlarımızın, füsunkar təbiətli Qarabağımızın işğal altında olması, turizm sənayesi üçün böyük önəm kəsb edən ərazilərin erməni vandalları tərəfindən dağıdılması bu strateji sahənin inkişafına mənfi təsir göstərdi. 1994-cü ildə “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanması sahənin inkişafına təkan verdi. Əcnəbi iş adamları ilə yanaşı, sırayı turistlərin də ölkəmizə axını başladı. İndi Azərbaycanda 500-dən yuxarı mehmanxana, 230-a yaxın turizm şirkəti fəaliyyət göstərir. Ölkəmizə gələn turistlərin sayı ilbail artır. Ötən il Azərbaycana gələn turistlərin sayı 2,5 milyon civarında olub. Bir sözlə, ölkəmizdə turizm özünün intibah dövrünü yaşayır.

Diplomatiyamızın turizm marşrutu

Bu istiqamətdə ən böyük uğur

Azərbaycan–Çin əməkdaşlığında qazanılıb

Son bir ili ölkədə turizmin inkişafı baxımından, çətin ki, uğurlu dövr hesab etmək olar. Bir sıra obyektiv və subyektiv səbəblərə görə Rusiyadan, postsovet respublikalarından, eləcə də Hindistandan və Yaxın Şərqdən Azərbaycana səfərlərin sayı azalıb. Dövlət Sərhəd Xidmətinin məlumatına görə, 2025-ci ilin yanvar-sentyabr aylarında Azərbaycana dünyanın 183 ölkəsindən 1 milyon 948,2 min əcnəbi gəlib. Bu göstərici keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə azalma deməkdir. İntəhası, bir ölkədən turist axınında əhəmiyyətli artım qeydə alınıb. Bu, Çin Xalq Respublikasıdır. Cari ilin son üç rübü ərzində Çindən Azərbaycana üz tutan turistlərin sayı, demək olar ki, 50 faiz artıb. Bakıda

baycana 44,798 turist gəlib ki, bu da 2023-cü illə müqayisədə iki dəfə çoxdur. Bu ilin yanvar-oktyabr aylarında Azərbaycana gələn çinli turistlərin sayı 57 mini keçib ki, bu da 2024-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 49 faiz artım deməkdir.

Çinin turizm şirkətlərinin iştirak etdiyi və beynəlxalq platforma olan “China Visitors Summit” ilk dəfə Bakıda keçirildi. Sammitdə Çinin 50-dən çox turizm şirkəti, eləcə də daxili turizm sənayesinin nümayəndələri iştirak etdilər. Forumda iki ölkənin turizm agentlikləri, mehmanxana şəbəkələri və qonaqpərvərlik sektorunun nümayəndələri arasında B2B formatında görüşlər keçirilib, ikitərəfli

keçirilən Çin Ziyarətçi Sammitinin nəticələrinə əsasən, bu amil gələn seqmentin inkişafı üçün əsas tendensiya çevrilir. Bu da təsadüfi deyil. Son illər Azərbaycan–Çin əlaqələrinin geniş spektrli platformalarda inkişafı turizm sahəsinə hiss olunacaq təsir göstərüb. Prezident İlham Əliyevin bu yaxınlarda Çinə dövlət səfəri zamanı qarşılıqlı vizasız səyahət haqqında Saziş imzalandı. İki ölkə arasında vizasız gediş-gəliş rejiminin tətbiqi ölkəmizə çinli turistlərin axınını stimullaşdıran əsas amil sayıla bilər.

Nisbətən möhkəm rekreasiya infrastrukturunu üzərində qurulan, eləcə də sadələşdirilmiş viza prosedurlarını həyata keçirən və turizm bazarını fəal şəkildə inkişaf etdirən ölkəmiz bununla həm də dünyaya açıq olduğunu göstərir. Yeri gəlmişkən, 2024-cü ildə daxil olan turizm dinamikasında mühüm irəliləyiş əldə olunub: Azərbaycana dünyanın 196 ölkəsindən təxminən 2,627 milyon əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxs səfər edib ki, bu da əvvəlki ilin göstəricilərini 25,9 faiz üstələyib.

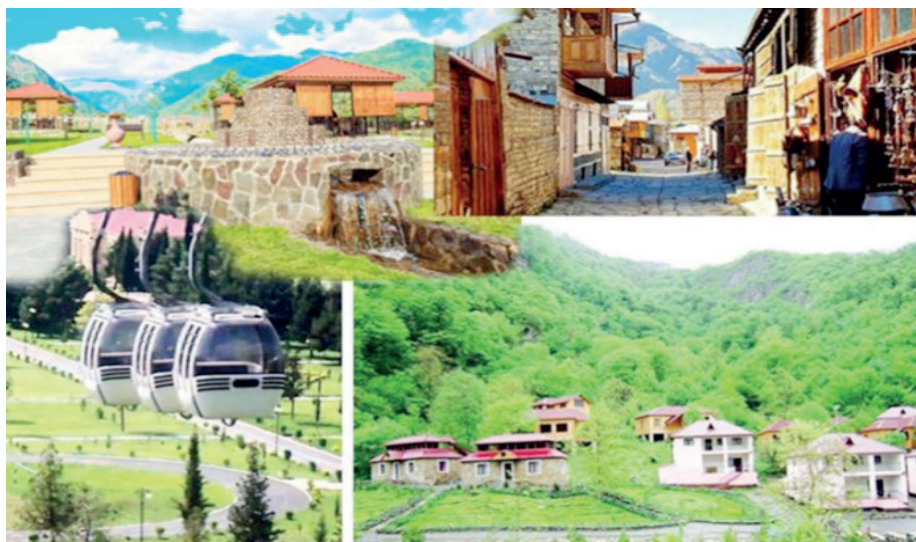
Ölkənin turizm bazarındakı vəziyyəti şərh edən Dövlət Turizm Agentliyi (DTA) sədrinin müşaviri, qurumun Aparat rəhbəri vəzifəsini icra edən Kənan Quluzadə vurğulayıb ki, qeyd etdiyimiz dövrdə turist axınının azalması əsasən mürəkkəb geosiyasi vəziyyətlə bağlıdır: “Əsas bazarlar arasında olan Rusiya və Hindistandan gələn turistlərin sayının azalması ümumi statistikaya da təsir edib. Yaxın Şərqdəki münaqişələr uçuşların azal-

məkdəşliyin perspektivləri ətrafında müzakirələr aparılıb. Dövlət Turizm Agentliyinin sədri Fuad Nağıyevin sözlərinə görə sammit Azərbaycanla Çin arasında formalaşan etimadın və səmərəli əməkdaşlığın göstəricisidir.

Bütün müstəvilərdə əməkdaşlıq edən iki ölkə arasında turizm mübadiləsi yeni turizm paketləri və proqramları sayəsində durmadan artır. Çin hazırda nəinki qitənin, dünyanın ən böyük xarici turizm bazarı sayılır. Azərbaycanın bu seqmentdə payı sürətlə çoxalmaqdadır. Burada xatırlatmaq yerinə düşər ki, təkcə son iki ildə turizm məhsullarının təşviqi və Çin ilə əməkdaşlığın genişləndirilməsi istiqamətində irimiqyaslı tədbirlər keçirilib, o cümlədən “Qyer.com”, “Qunar” və “Trip.com Group” ilə əməkdaşlıq memorandumları imzalanıb. Azərbaycan Turizm Bürosu COTTM 2023, GITF 2024 və ITB China 2025 sərgilərində, eləcə də Çinin müxtəlif şəhərlərində keçirilən təqdimatlarda ölkəmizin turizm potensialını nümayiş etdirib.

Azərbaycanın ixtisaslaşmış şirkətləri Çində keçirilən beynəlxalq turizm sərgilərində, Pekin, Şanxay, Quancjou və Şençendə təqdimatlarda iştirak edirlər. Onlar Çinin turizm şirkətləri ilə mütəmadi olaraq görüşlər keçirirlər. “WeChat”, “Weibo”, “Qunar”, “C-trip”, “Fliggy”, 2Douyin”, “Little Red Book” kimi platformalarda ölkəmizin rekreasiya potensialının fəal təbliğatı aparılır, qarşılıqlı səfərlər təşkil edilir.

2026-cı ilə qədər Çinin müxtəlif şəhərlərində daha geniş media kampaniyaları, tanışlıq səfərləri və bir sıra tanıtım tədbirlə-

masına, gecikməsinə və səyahətlərin çətinləşməsinə səbəb olub”. Buna baxmayaraq, turist axınının sabitliyi bir sıra Asiya ölkələrindən, eləcə də Avropa dövlətlərindən gələnlərin artması ilə dəstəklənir.

Bəli, turizmin inkişafı baxımından Çin ölkəmiz üçün ən prioritet vektor kimi görünür. Bu ölkə ilə qarşılıqlı turist axını dinamik şəkildə artır, iki ölkə arasında hava nəqliyyatı uğurla inkişaf edir. O cümlədən Bakı ilə Pekin arasında birbaşa uçuşlar həftədə 3 dəfə AZAL, Bakı – Urumçi reysləri həftədə 5 dəfə “China Southern Airlines” tərəfindən həyata keçirilir. Hazırda Azərbaycan Çinin Sian şəhərinə birbaşa aviareysin açılması imkanını da nəzərdən keçirir. Ötən il Çindən Azər-

ri planlaşdırılır. Bu faktlar da Çinin turizm sektorunun potensialından xəbər verir: bu ilin payızında ölkəmiz Konfutsi İnstitutu ilə birgə bələdçilərin hazırlanması proqramına başlayıb. Bu addım yeni bələdçilər nəslinin hazırlanmasına kömək edəcək və bu mütəxəssislərin təkcə Bakıda deyil, bölgələrdə də işlə təmin olunması planlaşdırılır.

Nəhayət, Azərbaycan Turizm Bürosu yaxın vaxtlarda Çində öz ofisini açmağı planlaşdırır. Bu da ölkəmizin Çin bazarında mövcudluğunu gücləndirəcək və “Destination Azerbaijan” brend mesajını bütün dünyada yayacaq.

İ.HƏSƏNQALA
XQ